

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการส่งเสริมการผลิตและการตลาด ผักปลอดสารพิษบ้านนาแสนคำ อำเภอเมืองไชย แขวงอุดมชัย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาถึงสภาพการทำการเกษตร การปลูกผักปลอดสารพิษ การดำเนินงานภายใต้โครงการความร่วมมือทางวิชาการไทย-ลาว และศึกษาความพึงพอใจของเกษตรกรรวมถึงปัญหา และอุปสรรคต่อการส่งเสริมการผลิต และการตลาด ผักปลอดสารพิษ บ้านนาแสนคำ อำเภอเมืองไชย แขวงอุดมไชย ผลการศึกษาแบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

- 1) การปลูกพืชผักปลอดสารพิษของบ้านนาแสนคำ
- 2) ข้อมูลพื้นฐานด้านประชากร เศรษฐกิจ และสังคม
- 3) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปลูกพืชปลอดสารพิษ
- 4) ความพึงพอใจของเกษตรกรผู้ผลิตผักปลอดสารพิษในพื้นที่โครงการ
- 5) ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการทำเกษตรผลิตผักปลอดสารพิษ

ตอนที่ 1 การปลูกพืชผักปลอดสารพิษของบ้านนาแสนคำ

มูลนิธิโครงการหลวง และสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการควบคุมยาเสพติดแห่งชาติลาว และสำนักงานยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ ประจำ สปป.ลาว (United Nations Office on Drugs and Crime-UNODC) ได้ร่วมกันดำเนินโครงการความร่วมมือทางวิชาการไทย-ลาว ซึ่งสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูงได้รับการสนับสนุนงบประมาณโครงการประจำปี พ.ศ.2552 จากกรมองค์การระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ เพื่อให้ชุมชนที่อดีตเคยปลูกพืชเสพติดได้รับการพัฒนาโดยอาศัยฐานความรู้ที่เหมาะสมจากองค์ความรู้โครงการหลวง พัฒนาอาชีพให้มีรายได้ทดแทนการปลูกพืชเสพติด มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น สามารถพึ่งพาตนเองได้ในระยะยาว โดยไม่ต้องพึ่งพาการปลูกฝิ่น รวมทั้งมีการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และบริหารจัดการโดยชุมชนอย่างมีส่วนร่วม โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานของโครงการดังนี้ เริ่มจากการเก็บข้อมูลจากจากเกษตรกร โดยการลงสำรวจพื้นที่ ว่ามีลักษณะอย่างไร มีจุดเด่น จุดด้อยและมีปัญหาอย่างไรบ้าง จากนั้นก็ดูว่าพื้นที่ที่มีความ

เหมาะสมอะไรบ้าง เช่น สถานที่ที่จะใช้ในการเพาะปลูกเป็นอย่างไร มีสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างไร เช่น แหล่งน้ำทางธรรมชาติ ป่าไม้ เป็นต้น จากนั้นพอรู้สภาพพื้นที่แล้วก็มีการเรียกประชุมหมู่บ้านเพื่อเผยแพร่ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับโครงการ หลังจากนั้นประมาณ 3 วันได้ดำเนินการคัดเลือกเกษตรกรผู้ที่จะเข้าร่วมโครงการ ในการคัดเลือกจะไม่มีเงื่อนไขใดๆ โดยเรียกเรียงตามลำดับที่ที่เกษตรกรลงชื่อ บางครั้งอาจจะมีครอบครัวของพี่หรือน้องที่ได้เข้าร่วมแล้วก็ต้องมีใครคนใดคนหนึ่งถูกตัดออกไป และเลื่อนระดับคนต่อไปขึ้นมาแทนเมื่อได้ผู้เข้าร่วมโครงการแล้ว ก็มีการประชุมกลุ่มที่เรียกกันว่า กลุ่มปลูกผักปลอดสารพิษ เพื่อให้ชาวบ้านได้เข้าใจถึงวัตถุประสงค์ ของโครงการ รวมทั้งพบเจอกับเจ้าหน้าที่ของโครงการ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ จากนั้นเจ้าหน้าที่ได้เสนอแผนการดำเนินงานให้กับเกษตรกรที่ได้เข้าร่วมโครงการให้รับรู้อย่างละเอียด ต่อมาได้มีพาเกษตรกรไปศึกษาดูงานที่ประเทศไทย และภายในประเทศลาว และมีการจัดฝึกอบรมเกี่ยวกับการตั้งโรงเรือนปลูกผักปลอดสารพิษ ฝึกอบรมเกี่ยวกับการปลูกผักปลอดสารพิษ ฝึกอบรมเกี่ยวกับแผนการปลูก และจัดหาตลาดจำหน่ายผักปลอดสารพิษให้กับกลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ อีกด้วย พร้อมทั้งมีการติดตามงานเป็นประจำ คือ อาทิตย์ละ 1 ครั้ง หรือถ้าช่วงไหนที่เกษตรกรมีปัญหาเกี่ยวกับการผลิตก็สามารถไปขอคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ได้ เพราะมีเจ้าหน้าที่ไปประจำในหมู่บ้านของเกษตรกร เพื่อให้คำชี้แนะให้แก่เกษตรกรได้ตลอดเวลา

หลังจากที่ชุมชนได้หันมาปลูกพืชผักปลอดสารพิษแล้วได้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่เกษตรกรรู้สึกได้เกี่ยวกับเศรษฐกิจครัวเรือน รวมทั้งสภาพสังคมและความเป็นอยู่ของเกษตรกร จากการสอบถามเกษตรกร จำนวน 75 ราย เกษตรกรได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปลูกพืชผักปลอดสารพิษที่มีผลต่อเศรษฐกิจครัวเรือนและชุมชน ดังนี้ ภายหลังจากที่ได้เข้าร่วมโครงการแล้ว รู้สึกว่าตนเองได้มีความรู้ใหม่ๆ หลายอย่างเพิ่มมากขึ้นกว่าเดิม และการปลูกผักเพื่อบริโภคสามารถลดรายจ่ายในครอบครัวได้ เช่น ไม่ได้เสียเงินซื้อผักมาบริโภค และเมนูอาหารในแต่ละมื้อเราสามารถนำผักที่เราปลูกเองมาประกอบอาหารได้ ทำให้ไม่ต้องเสียเงินและเสียเวลาในการไปจ่ายตลาด เป็นต้น การปลูกผักนั้นสามารถทำให้รายได้ของเกษตรกรเพิ่มขึ้น จากการนำผักที่ปลูกไปขาย ซึ่งสามารถเห็นได้ชัดว่าสภาพทางด้านเศรษฐกิจโดยรวมของผู้ที่เข้าร่วมโครงการดีขึ้นมาก เพราะจากที่ไม่เคยมีเงินเหลือเก็บ ก็เริ่มมีเงินเหลือเก็บมากขึ้น จะเห็นได้จากการที่ก่อนที่เกษตรกรจะเข้าโครงการปลูกผักนั้น ตัวเกษตรกรไม่มีเงินซื้อมอเตอร์ไซด์ และหลังจากที่เกษตรกรเข้าร่วมโครงการนั้น เกษตรกรมีเงินเพียงพอที่จะซื้อมอเตอร์ไซด์ได้ และทำให้บุตรมีโอกาสได้รับการศึกษามากขึ้น จึงถือได้ว่ามีแต่สิ่งที่ดีเกิดขึ้น ในด้านของสังคมแล้วผู้ที่เข้าร่วมโครงการปลูกผักปลอด

สารพิษ นอกจากจะมีการบริโภคในครอบครัวแล้ว ยังสามารถแบ่งปันให้เพื่อนบ้านได้ บริโภคอีกด้วย ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นที่ดี ทำให้เกษตรกรทั้งหมู่บ้านได้พึ่งพาอาศัยกัน และ มีความสามัคคี ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เป็นการปลูกฝังจิตสำนึกให้เกษตรกรในหมู่บ้านรัก สุขภาพมากขึ้น ให้หันมาปลูกและบริโภคผักปลอดสารพิษ เพราะการบริโภคผักปลอด สารพิษ จะทำให้สุขภาพดี อายุคงจะยืนยาวขึ้น

เกษตรกรในชุมชนมีการถ่ายทอดความรู้ประสบการณ์รวมทั้งมีการแลกเปลี่ยนความ คิดเห็นเกี่ยวกับการปลูกผักปลอดสารพิษระหว่างเกษตรกรในชุมชนเดียวกัน คือ หลังจากที่ ได้มีการดำเนินโครงการไปได้ระยะหนึ่งแล้ว ยังมีชาวบ้านอีกหลายคนที่ยังไม่ได้เข้าร่วม โครงการ แต่ก็มีความสนใจในการปลูกผักปลอดสารพิษ และเกษตรกรที่เข้าร่วมกลุ่มปลูก ผักปลอดสารพิษแล้วก็ได้มีการแบ่งปันความรู้ให้แก่กัน เกี่ยวกับข้อดีของการเข้าร่วม โครงการปลูกพืชผักปลอดสารพิษ โดยเฉพาะหัวหน้ากลุ่ม ก็จะทำหน้าที่ให้คำปรึกษากับคน ที่มีความสนใจที่อยากจะเรียนรู้เกี่ยวกับการปลูกผักปลอดสารพิษ จนบางครั้งก็มีการสาธิต ให้อูและ ก็ให้เกษตรกรลงมือทำจริง เป็นต้น

การประกอบอาชีพในอาณาตของเกษตรกร ก็จะเป็นการทำกรเกษตรเป็นอาชีพ หลัก รองลงมาก็มีการค้าขายบ้างเล็กน้อย ส่วนใหญ่เกษตรกรในหมู่บ้านก็มีความสนใจที่จะ ปลูกผักปลอดสารพิษอยู่แล้ว เพราะทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น ใช้เวลาในการปลูกไม่นานก็ สามารถขายผลผลิตได้แล้ว และใช้แรงงานน้อย ที่สำคัญที่สุดก็คือมีการรักษาสภาพแวดล้อม และเห็นได้ว่าดินยังคงรักษาสภาพเดิม และรู้สึกวดินจะมีสภาพดีขึ้นกว่าเดิม ซึ่งเห็นได้จาก ปริมาณไส้เดือนในดินมีจำนวนเพิ่มมาก ดังนั้นในอนาคตคิดว่าจะมีเกษตรกรเข้าร่วม โครงการปลูกพืชผักปลอดสารพิษเพิ่มมากขึ้น และขยายไปยังชุมชนใกล้เคียง

ตอนที่ 2 ข้อมูลพื้นฐานด้านประชากรที่ศึกษา เศรษฐกิจ และสังคม

ตาราง 1 ข้อมูลทั่วไปของประชากรกลุ่มตัวอย่าง

			N = 75
ข้อมูลทั่วไป		จำนวน (ราย)	ร้อยละ
เพศ	ชาย	70	93.33
	หญิง	5	6.67
	รวม	75	100.00
อายุ	21-30 ปี	2	2.67
	31-40 ปี	5	6.67
	41-50 ปี	40	53.33
	51-60 ปี	28	37.33
	รวม	75	100.00
อายุต่ำสุด 29 ปี		อายุสูงสุด 70 ปี	
อายุเฉลี่ย 48.12 ปี		ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 8.485	
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน			
1-3 คน		37.33	37.33
4-6 คน		62.67	62.67
รวม		75	100.00
จำนวนสมาชิกในครัวเรือนต่ำสุด 2 คน		จำนวนสมาชิกในครัวเรือนสูงสุด 6 คน	
จำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4.07 คน		ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.031	
ระดับการศึกษา			
ไม่ได้รับการศึกษา		32	42.67
ประถมศึกษา		41	54.67
มัธยมศึกษา		2	2.67
รวม		75	100.00

ตาราง 1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
รายได้จากภาคเกษตร(บาท/เดือน)		
ต่ำกว่า-1,000 บาท	8	10.67
1,001-3,000 บาท	42	56.00
3,001-6,000 บาท	19	25.33
มากกว่า6,000 บาท	6	8.00
รวม	75	100.00
รายได้จากนอกภาคเกษตร(บาท/เดือน)		
ต่ำกว่า-1,000 บาท	73	97.33
1,001-3,000 บาท	2	2.67
3,001-6,000 บาท	0	0.00
รวม	75	100.00
รายได้จากการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ(บาท/		
ต่ำกว่า-1,000 บาท	11	14.67
1,001-3,000 บาท	59	78.67
3,001-6,000 บาท	5	6.67
มากกว่า 6,000 บาท	0	0.00
รวม	75	100.00
ภาระหนี้สินในครอบครัว(บาท/เดือน)		
ไม่มี	47	62.67
ต่ำกว่า-1,000 บาท	14	18.67
1,001-3,000 บาท	10	13.33
3,001-6,000 บาท	4	5.33
รวม	75	100.00
กรณีที่มีหนี้สิน กู้ยืมเงินจาก		
เพื่อนบ้าน	12	42.86
ธนาคาร	16	57.14
รวม	28	100.00

ตาราง 1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
พื้นที่ทำการเกษตร		
1-3 ไร่	20	26.67
4-6 ไร่	35	46.67
7-9 ไร่	20	26.67
รวม	75	100.00
พื้นที่ทำการเกษตรต่ำสุด 2 ไร่ พื้นที่ทำการเกษตรสูงสุด 9 ไร่ พื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ย 4.97 ไร่ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.952		
ประสบการณ์ในการทำเกษตร		
1-10 ปี	61.33	61.33
11-20 ปี	38.67	38.67
รวม	75	100.00
ประสบการณ์ในการทำเกษตรต่ำสุด 1 ไร่ ประสบการณ์ในการทำเกษตรสูงสุด 20 ไร่ ประสบการณ์ในการทำเกษตรเฉลี่ย 10.07 ไร่ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.051		
ประสบการณ์ในการปลูกผักปลอดสารพิษ		
1-3 ปี	75	100.00
4-6 ปี	0	0.00
มากกว่า 6 ปี	0	0.00
รวม	75	100.00
ชนิดของผักปลอดสารพิษที่ปลูก(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
บล๊อคไคร้	71	94.67
ผักกาดเขียว	58	77.33
ต้นหอม	70	93.33
ผักกวางตุ้ง	75	100.00
ผักกาดขาว	72	96.00
รวม	346	

ตาราง 1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ช่องทางการจำหน่ายผักปลอดสารพิษ		
โครงการฯเช่าพื้นที่ในตลาดให้เกษตรกรไป	27	36.00
นำไปจำหน่ายเองโดยไม่ผ่านโครงการฯ	18	24.00
พ่อค้ามารับซื้อถึงที่	30	40.00
รวม	75	100.00
การได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการปลูกผักปลอด		
ไม่เคย	0	0.00
เคย (โครงการฯจัดอบรมให้)	75	100.00
รวม	75	100.00
การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในช่วง 3		
ไม่เคยติดต่อกับเจ้าหน้าที่เลย	0	0
มีการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ 1 – 3 ครั้ง	58	77.33
มีการติดต่อกับเจ้าหน้าที่มากกว่า 3 ครั้ง	17	22.67
รวม	75	100.00
ประสบการณ์ดูงานทางด้านการเกษตรปลอดสารพิษ		
ไม่เคย	41.33	41.33
เคย (โครงการฯคัดเลือกตัวแทนไปดูงาน)	58.67	58.67
รวม	75	100.00
ได้รับข่าวสารทางการเกษตร(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
การพูดคุยกับเพื่อนบ้าน	75	100.00
วิทยุ	2	2.67
โทรทัศน์	3	4.00
ผู้นำท้องถิ่นแจ้งให้ทราบ	45	60.00
เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรแจ้งให้ทราบ	75	100.00
รวม	200	

ตาราง 1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
เหตุผลที่ตัดสินใจเข้าร่วมโครงการ(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
เพื่อนบ้านชักชวน	70	93.33
ได้รับสนับสนุนปัจจัยการผลิต	75	100.00
กิจกรรมในโครงการทำให้เกิดรายได้	75	100.00
เจ้าหน้าที่แนะนำ	65	86.67
รวม	285	
ผู้ที่ให้การสนับสนุนในการเข้าร่วมโครงการ		
ผู้นำครอบครัว	5	6.67
สมาชิกครอบครัว	70	93.33
รวม	75	100.00

จากตารางข้อมูลทั่วไปของประชากรกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 93.33 เพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 6.67 มีอายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 53.33 รองลงมา มีอายุระหว่าง 51-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 37.33 อายุระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 6.67 ส่วนประชากรกลุ่มตัวอย่างช่วงอายุ 21-30 ปี มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 2.67 จำนวนสมาชิกในครัวเรือน เกษตรกรส่วนใหญ่มีจำนวน 4-6 คน คิดเป็นร้อยละ 62.67 รองลงมา มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 1-3 คน คิดเป็นร้อยละ 37.33 ระดับการศึกษา เกษตรกรส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 54.70 รองลงมา ไม่ได้รับการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 42.70 และ ระดับการศึกษาชั้นมัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 2.70 เกษตรกรมีรายได้เฉลี่ยจากภาคเกษตรต่อเดือนระหว่าง 1,001-3,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 56.00 รองลงมา มีรายได้เฉลี่ยจากภาคเกษตรต่อเดือนระหว่าง 3,001-6,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 25.33 เกษตรกรมีรายได้เฉลี่ยจากภาคเกษตรต่อเดือนต่ำกว่า 1,000 บาท และรายได้เฉลี่ยจากภาคเกษตรต่อเดือนมากกว่า 6,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 10.67 และ 8.00 ส่วนรายได้เฉลี่ยจากนอกภาคเกษตรนั้น เกษตรกรมีรายได้เฉลี่ยจากนอกภาคเกษตรต่อเดือน ต่ำกว่า 1,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 97.33 รองลงมา มีรายได้เฉลี่ยจากนอกภาคเกษตรต่อเดือนระหว่าง 1,001- 3,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 2.67 และ เกษตรกรมีรายได้เฉลี่ยจากการปลูกผักปลอดสารพิษต่อเดือน ระหว่าง 1,001-

3,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 78.67 รองลงมาคือมีรายได้ต่ำกว่า 1,000 บาทและระหว่าง 3,001-6,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 14.67 และ 6.67 ตามลำดับ ภาระหนี้สินในครอบครัว เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีภาระหนี้สิน คิดเป็นร้อยละ 62.67 รองลงมาคือมีภาระหนี้สิน ต่ำกว่า 1,000 บาทและระหว่าง 1,001-3,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 18.67 และ 13.33 ตามลำดับ และมีภาระหนี้สินในครอบครัว ระหว่าง 3,001-6,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 5.33 มากกว่าครึ่งหนึ่งของเกษตรกรกู้ยืมเงินมาจากธนาคาร และเพื่อนบ้าน คิดเป็นร้อยละ 57.14 และ 42.86 ตามลำดับ พื้นที่ทำการเกษตร เกษตรกรมีพื้นที่ทำการเกษตรส่วนใหญ่ 4-6 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 46.67 มีพื้นที่ทำการเกษตร 1-3 ไร่ และ 7-9 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 20.67 และ 20.67 ตามลำดับ เกษตรกรส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำเกษตรเฉลี่ย 1-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 61.33 และมีประสบการณ์ในการปลูกผักปลอดสารพิษเฉลี่ย 1-3 ปี คิดเป็นร้อยละ 100.00 ชนิดของผักปลอดสารพิษที่เกษตรกรปลูก พบว่า ผักปลอดสารพิษที่เกษตรกรปลูก คือ ผักกวางตุ้งคิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมา คือ ผักกาดขาว บล๊อคโครี ต้นหอม และผักกาดเขียว คิดเป็นร้อยละ 96.00, 94.67, 93.33 และ 77.33 ตามลำดับ ส่วนใหญ่พ่อคนกลางจะเข้ามารับซื้อผลผลิตผักปลอดสารพิษไปจำหน่าย คิดเป็นร้อยละ 40.00 รองลงมาโครงการมีการเช่าพื้นที่ให้จำหน่าย คิดเป็นร้อยละ 36.00 และเกษตรกรนำไปจำหน่ายเองโดยไม่ผ่านโครงการ คิดเป็นร้อยละ 24.00 เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 100 เคยได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการปลูกผักปลอดสารพิษโดยโครงการเป็นผู้จัดอบรมให้ และในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมาเกษตรกรเคยมีการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรจำนวน 1 – 3 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 77.33 และเคยมีการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรจำนวนมากกว่า 3 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 22.67 ส่วนประสบการณ์ดูงานทางด้านการเกษตรปลอดสารพิษนั้น มากกว่าครึ่งหนึ่งของเกษตรกรมีประสบการณ์ดูงานมาก่อน คิดเป็นร้อยละ 58.67 เคยไปดูงานมากที่สุดจำนวน 3 ครั้ง และร้อยละ 41.33 ไม่เคยมีประสบการณ์ดูงานมาก่อนเนื่องจากทางโครงการมีการคัดเลือกเฉพาะหัวหน้าเกษตรกรไปดูงานเท่านั้น

นอกจากนี้เกษตรกรยังมีการรวมกลุ่มเพื่อปลูกพืชผักปลอดสารพิษ โดยใช้พื้นที่ร่วมกัน ซึ่งเกษตรกรมีการรวบรวมผลผลิตแล้วจำหน่าย หรือแลกเปลี่ยนความรู้และเทคนิควิธีให้แก่กันและกัน การได้รับข่าวสารทางการเกษตร เกษตรกรส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากการพูดคุยกับเพื่อนบ้านและจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรแจ้งให้ทราบ คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมาได้รับข้อมูลข่าวสารจากผู้นำท้องถิ่นแจ้งให้ทราบ คิดเป็นร้อยละ 60.00 และได้รับข้อมูลข่าวสารน้อยสุดจากจากโทรทัศน์และวิทยุ คิดเป็นร้อยละ 4.00 และ 2.67 และเหตุผลที่ตัดสินใจเข้าร่วมโครงการของเกษตรกร เกษตรกรส่วนใหญ่มีเหตุผลที่

ตัดสินใจเข้าร่วมโครงการ คือ การได้รับสนับสนุนปัจจัยการผลิต และกิจกรรมในโครงการ ทำให้เกิดรายได้ คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมาเกษตรกรมีเหตุผลที่ตัดสินใจเข้าร่วมโครงการคือ เพื่อนบ้านชักชวนและเจ้าหน้าที่แนะนำ คิดเป็นร้อยละ 93.33 และ 86.67 ตามลำดับ และส่วนใหญ่เกษตรกรมีสมาชิกในครอบครัวช่วยตัดสินใจในการเข้าร่วมโครงการ คิดเป็นร้อยละ 93.33

ตอนที่ 3 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำเกษตรผักปลอดสารพิษก่อนการเข้าร่วมโครงการ

ก่อนที่จะทำการสอบถามเกษตรกรเกี่ยวกับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการส่งเสริมการผลิตและการตลาดผักปลอดสารพิษ ผู้ศึกษาได้สอบถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรเกี่ยวกับการทำเกษตรผักปลอดสารพิษ ผลการศึกษาแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำเกษตรผักปลอดสารพิษก่อนการเข้าร่วมโครงการ

ประเด็นที่สอบถาม	ตอบถูกต้อง		ตอบผิด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ผักปลอดสารพิษ คือ ผักที่ปลูกโดยไม่ใช้สารเคมีเลย	35	46.67	40	53.33
2. ผักปลอดสารพิษ คือ ผักที่ไม่มีร่องรอยแมลงทำลาย	11	14.67	64	85.33
3. พื้นที่ที่ใช้ปลูกผักปลอดสารพิษ คือ พื้นที่ที่ไม่เคยทำการเกษตรมาก่อน	14	18.67	61	81.33
4. น้ำที่ใช้ในการปลูกผักปลอดสารพิษ คือ น้ำจากแหล่งใดก็ได้	20	26.67	55	73.33
5. เราสามารถปลูกผักปลอดสารพิษในพื้นที่ใกล้กับการปลูกพืชใช้สารเคมีได้	16	21.33	59	78.67
6. เมล็ดพันธุ์ผักปลอดสารพิษ คือ เมล็ดพันธุ์ชนิดเดียวกับที่ใช้ปลูกผักทั่วไป	72	96.00	3	4.00
7. การปลูกผักปลอดสารพิษใช้ปุ๋ยเคมีได้	41	54.67	34	45.33
8. การปลูกผักปลอดสารพิษใช้เงินลงทุนใกล้เคียงกับการปลูกพืชใช้สารเคมี	29	38.67	46	61.33
9. ผักปลอดสารพิษเป็นผักที่จำหน่ายได้ในราคาสูงกว่าผักทั่วไป	60	80.00	15	20.00
10. ผักปลอดสารพิษ ดีต่อสุขภาพ มากกว่าผักทั่วไป	75	100.00	0	0.00

การสอบถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำเกษตรผักปลอดสารพิษก่อนการเข้าร่วมโครงการ บ้านนาแสนคำ อำเภอเมืองไชย แขวงอุดมชัย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยสามารถแยกเป็นรายชื่อได้ดังนี้

ข้อที่ 1 ผักปลอดสารพิษ คือ ผักที่ปลูกโดยไม่ใช้สารเคมีเลย คำถามนี้ถ้าตอบว่าถูก แสดงว่าคำตอบถูกต้อง พบว่ากลุ่มประชากรตัวอย่างตอบถูก คิดเป็นร้อยละ 46.67 และตอบผิด คิดเป็นร้อยละ 53.33

ข้อที่ 2 ผักปลอดสารพิษ คือ ผักที่ไม่มีร่องรอยแมลงทำลาย คำถามนี้ถ้าตอบว่าถูก แสดงว่าคำตอบถูกต้อง พบว่า กลุ่มประชากรตัวอย่างตอบถูก คิดเป็นร้อยละ 14.67 และตอบผิด คิดเป็นร้อยละ 85.33

ข้อที่ 3 พื้นที่ที่ใช้ปลูกผักปลอดสารพิษ คือ พื้นที่ที่ไม่เคยทำการเกษตรมาก่อน คำถามนี้ถ้าตอบว่าผิด แสดงว่าคำตอบถูกต้อง พบว่า กลุ่มประชากรตัวอย่างตอบถูก คิดเป็นร้อยละ 18.67 และตอบผิด คิดเป็นร้อยละ 81.33

ข้อที่ 4 น้ำที่ใช้ในการปลูกผักปลอดสารพิษ คือ น้ำจากแหล่งใดก็ได้ คำถามนี้ถ้าตอบว่าถูก แสดงว่าคำตอบถูกต้อง พบว่ากลุ่มประชากรตัวอย่างตอบถูก คิดเป็นร้อยละ 26.67 และตอบผิด คิดเป็นร้อยละ 73.33

ข้อที่ 5 เราสามารถปลูกผักปลอดสารพิษในพื้นที่ใกล้กับการปลูกพืชใช้สารเคมีได้ คำถามนี้ถ้าตอบว่าถูก แสดงว่าคำตอบถูกต้อง พบว่ากลุ่มประชากรตัวอย่างตอบถูก คิดเป็นร้อยละ 21.33 และตอบผิด คิดเป็นร้อยละ 78.67

ข้อที่ 6 เมล็ดพันธุ์ผักปลอดสารพิษ คือ เมล็ดพันธุ์ชนิดเดียวกับที่ใช้ปลูกผักทั่วไป คำถามนี้ถ้าตอบว่าถูก แสดงว่าคำตอบถูกต้อง พบว่ากลุ่มประชากรตัวอย่างตอบถูก คิดเป็นร้อยละ 96.00 และตอบผิด คิดเป็นร้อยละ 4.00

ข้อที่ 7 การปลูกผักปลอดสารพิษใช้ปุ๋ยเคมีได้ คำถามนี้ถ้าตอบว่าถูก แสดงว่าคำตอบถูกต้อง พบว่ากลุ่มประชากรตัวอย่างตอบถูก คิดเป็นร้อยละ 54.67 และตอบผิด คิดเป็นร้อยละ 45.33

ข้อที่ 8 การปลูกผักปลอดสารพิษใช้เงินลงทุนใกล้เคียงกับการปลูกพืชใช้สารเคมี คำถามนี้ถ้าตอบว่าถูก แสดงว่าคำตอบถูกต้อง พบว่ากลุ่มประชากรตัวอย่างตอบถูก คิดเป็นร้อยละ 38.67 และตอบผิด คิดเป็นร้อยละ 61.33

ข้อที่ 9 ผักปลอดสารพิษเป็นผักที่จำหน่ายได้ในราคาสูงกว่าผักทั่วไป คำถามนี้ถ้าตอบว่าถูก แสดงว่าคำตอบถูกต้อง พบว่ากลุ่มประชากรตัวอย่างตอบถูก คิดเป็นร้อยละ 80.00 และตอบผิด คิดเป็นร้อยละ 20.00

ข้อที่ 10 ผักปลอดสารพิษ ดีต่อสุขภาพ มากกว่าผักทั่วไป คำถามนี้ถ้าตอบว่าถูก แสดงว่าคำตอบถูกต้อง พบว่ากลุ่มประชากรตัวอย่างตอบถูก คิดเป็นร้อยละ 100.00

จากแบบสอบถามทั้งหมด 10 ข้อ ข้อที่มีผู้ตอบถูกมากที่สุด คือ ข้อ 6,9 และ 10 คิดเป็นร้อยละ 96.00 ,80.00 และ100.00 ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีผู้ตอบผิดมากที่สุด คือ ข้อ 2 ตอบถูกเพียงร้อยละ 14.67 จะเห็นได้ว่าประเด็นดังกล่าวเกษตรกรอาจจะเกิดความเข้าใจที่ผิด เมื่อจัดกลุ่มของเกษตรกรตามระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปลูกพืชผักปลอดสารพิษ แสดงได้ดังตาราง 3

ตาราง 3 จำนวนร้อยละของเกษตรกร จำแนกตามระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำเกษตรผักปลอดสารพิษก่อนการเข้าร่วมโครงการ

ระดับความรู้ความเข้าใจ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ต่ำ (0 – 3 คะแนน)	16	21.33
ปานกลาง (4 – 6 คะแนน)	19	25.33
สูง (7– 10 คะแนน)	40	53.33
รวม	75	100.00

เกษตรกรมากกว่ามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปลูกพืชผักปลอดสารพิษ อยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 53.33 รองลงมา คือ ระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 25.33 ตามลำดับ

ตอนที่ 4 ความพึงพอใจของเกษตรกรผู้ผลิตผักปลอดสารพิษในพื้นที่โครงการ

การศึกษาความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการส่งเสริมการผลิตและการตลาดผักปลอดสารพิษของเกษตรกรในบ้านนาแสนคำ อำเภอเมืองไชย แขวงอุดมชัย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ทำการศึกษาประเด็นสำคัญ 4 ประเด็น คือ ประเด็นการจัดการโครงการ ประเด็นการสนับสนุนปัจจัยการผลิต ประเด็นการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ของโครงการ และประเด็นการตลาดผลผลิตผักปลอดสารพิษ ในแต่

ละประเด็นก็จะประกอบด้วยข้อย่อย ซึ่งแต่ละข้อย่อยก็มีความสำคัญมากน้อยต่างกัน ผลการศึกษาแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 ระดับความสำคัญของความพึงพอใจของเกษตรกรผู้ผลิตผักปลอดสารพิษ
เกษตรกรในบ้านนาแสนคำ อำเภอเมืองไชย แขวงอุดมชัย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
N = 75

ความพึงพอใจ	ระดับความสำคัญ			ค่าเฉลี่ย	ระดับความพึงพอใจ
	มาก (ร้อยละ)	ปานกลาง (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)		
การจัดการโครงการ					
1.ท่านมีความพอใจที่ทางโครงการส่งเจ้าหน้าที่มาส่งเสริมการปลูกผักปลอดสารพิษในระดับใด	31 (41.33)	40 (53.33)	4 (5.33)	2.36	ปานกลาง
2.ท่านมีความพอใจในเกณฑ์การคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการมากน้อยเพียงใด	23 (30.67)	38 (50.67)	14 (18.67)	2.12	ปานกลาง
3.ท่านมีความพอใจที่ทางโครงการกำหนดระยะเวลาให้ท่านตัดสินใจเข้าร่วมโครงการเพียงใด	19 (25.33)	20 (26.67)	36 (48.00)	1.77	ปานกลาง
4.ท่านมีความพอใจที่เป็นตัวแทนของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการเพียงใด	55 (73.33)	14 (18.67)	6 (8.00)	2.65	มาก
5.ท่านมีความพอใจในการจัดการรอบ การเพาะปลูกของโครงการมากน้อยเพียงใด	63 (84.00)	11 (14.67)	1 (1.33)	2.83	มาก
6.ท่านมีความพอใจที่ทางโครงการจัดหาแหล่งน้ำเพื่อการปลูกผักปลอดสารพิษ ในระดับใด	14 (18.67)	20 (26.67)	41 (54.67)	1.64	ปานกลาง
7.ท่านมีความพอใจต่อความสะดวกในการติดต่อขอรับบริการจากโครงการมากน้อยเพียงใด	47 (62.67)	21 (28.00)	7 (9.33)	2.53	มาก
8.ท่านมีความพอใจในภาพรวมทั้งหมดของโครงการเพียงใด	36 (48.00)	29 (38.67)	10 (13.33)	2.35	ปานกลาง
รวม		2.28			ปานกลาง
การสนับสนุนปัจจัยการผลิต					
9.ท่านมีความพอใจในการสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ในระดับใด	45 (60.00)	25 (33.33)	5 (6.67)	2.53	มาก

ตาราง 4 (ต่อ)

ความพึงพอใจ	ระดับความสำคัญ			ค่าเฉลี่ย	ระดับความพึงพอใจ
	มาก (ร้อยละ)	ปานกลาง (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)		
10.ท่านมีความพอใจในการแนะนำให้ใช้ ippy ชีวภาพ สารสกัดชีวภาพในการปลูกผักปลอด สารพิษ เพียงใด	48 (64.00)	18 (24.00)	9 (12.00)	2.52	มาก
11.ท่านมีความพอใจในการแนะนำให้ใช้ สารสกัด ชีวภาพในการกำจัดศัตรูพืชในแปลงปลูกผักปลอด สารพิษ เพียงใด	18 (24.00)	41 (54.67)	16 (21.33)	2.03	ปาน กลาง
12.ท่านมีความพอใจในการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ที่ ใช้เข้าในการปลูกผักปลอดสารพิษมากน้อยเพียงใด	36 (48.00)	37 (49.33)	2 (2.67)	2.45	ปาน กลาง
รวม		2.38			ปานกลาง
การสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ของโครงการ					
13.ท่านมีความพอใจที่ทางโครงการส่งเจ้าหน้าที่มา ให้คำแนะนำการปลูกผักปลอดสารพิษในระดับใด	45 (60.00)	30 (40.00)	0 (0.00)	2.60	มาก
14.ท่านมีความพอใจต่อการนัดหมายของเจ้าหน้าที่ โครงการในการให้คำแนะนำแก่ท่านในระดับใด	43 (57.33)	27 (36.00)	5 (6.67)	2.51	มาก
15.ท่านมีความพอใจในความสม่ำเสมอในการ บริการของเจ้าหน้าที่โครงการให้คำแนะนำแก่ท่าน ในระดับใด	55 (73.33)	17 (22.67)	3 (4.00)	2.65	มาก
16.ท่านมีความพอใจกับการบริการตรวจเยี่ยม แปลงปลูกผักปลอดสารพิษของเจ้าหน้าที่โครงการ ในระดับใด	69 (92.00)	5 (6.67)	1 (1.33)	2.91	มาก
17.ท่านมีความพอใจในคำแนะนำหรือความ ช่วยเหลือที่ได้รับจากเจ้าหน้าที่ในระดับใด	59 (78.67)	12 (16.00)	4 (5.33)	2.73	มาก
18.ท่านมีความพอใจในการให้คำแนะนำด้านการ บันทึกข้อมูลการผลิต เพียงใด	37 (49.33)	22 (29.33)	16 (21.33)	2.28	ปาน กลาง
19.ท่านมีความพอใจในภาพรวมทั้งหมดของกร ได้รับความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ของโครงการ ในระดับใด	49 (65.33)	19 (25.33)	7 (9.33)	2.56	มาก
รวม		2.61			มาก

ตาราง 4 (ต่อ)

ความพึงพอใจ	ระดับความสำคัญ			ค่าเฉลี่ย	ระดับความพึงพอใจ
	มาก (ร้อยละ)	ปานกลาง (ร้อยละ)	น้อย (ร้อยละ)		
การตลาดผลผลิตผักปลอดสารพิษ	33	36	6	2.36	ปานกลาง
20.ท่านมีความพอใจต่อราคาผลผลิตในระดับใด	(44.00)	(48.00)	(8.00)		
21.ท่านมีความพอใจต่อสถานที่ทางโครงการจัดหาให้เพื่อจำหน่ายผักปลอดสารพิษในระดับใด	36	32	7	2.39	ปานกลาง
22.ท่านมีความพอใจกับการตอบรับบริการบริโภคผักปลอดสารพิษของลูกค้าในระดับใด	(48.00)	(42.67)	(9.33)		
23.ท่านมีความพอใจกับการจำหน่ายผักปลอดสารพิษให้พ่อค้าคนกลางในระดับใด	39	25	11	2.37	ปานกลาง
24.ท่านมีความพอใจกับการให้ความรู้ด้านการตลาดของผักปลอดสารพิษของโครงการในระดับใด	(52.00)	(33.33)	(14.67)		
25.ท่านมีความพอใจกับการส่งเสริมการขายของโครงการในระดับใด	15	36	24	1.88	ปานกลาง
รวม	(20.00)	(48.00)	(32.00)		
24.ท่านมีความพอใจกับการให้ความรู้ด้านการตลาดของผักปลอดสารพิษของโครงการในระดับใด	36	27	12	2.32	ปานกลาง
25.ท่านมีความพอใจกับการส่งเสริมการขายของโครงการในระดับใด	(48.00)	(36.00)	(16.00)		
รวม	22	29	24	1.97	ปานกลาง
รวม	(29.33)	(38.67)	(32.00)		
รวม		2.21		ปานกลาง	

การแปลผลระดับความพึงพอใจของเกษตรกรผู้ผลิตผักปลอดสารพิษเกษตรกรในบ้านนาแสนคำ อำเภอเมืองไชย แขวงอุดมไชย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ตามค่าเฉลี่ยในด้านการจัดการโครงการนั้น พบว่า ประเด็นที่มีความพึงพอใจในระดับดีมาก คือความพอใจต่อความสะดวกในการติดต่อขอรับบริการจากโครงการ ความพอใจในการจัดการรอบ การเพาะปลูกของโครงการ และความพอใจที่เป็นตัวแทนของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ นอกนั้นเกษตรกรมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ส่วนด้านการสนับสนุนปัจจัยการผลิต ประเด็นความพอใจในการแนะนำให้ใช้ ปุ๋ยชีวภาพ สารสกัดชีวภาพในการปลูกผักปลอดสารพิษ และประเด็นความพอใจในการสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ เกษตรกรมีความพึงพอใจในระดับดีมาก นอกนั้นมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ในด้านการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ของโครงการ นั้นทุกประเด็นเกษตรกรมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง แต่ประเด็นความพอใจในการให้คำแนะนำด้านการบันทึกข้อมูลการผลิต เกษตรกรมีความพึงพอใจในระดับมาก ในด้านการตลาดผลผลิตผักปลอดสารพิษนั้นทุกประเด็นเกษตรกรมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง เป็นต้น

ตอนที่ 5 หาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคลเศรษฐกิจและสังคมกับความพึงพอใจของเกษตรกรผู้ผลิตผักปลอดสารพิษ

การศึกษาครั้งนี้ ใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุ เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามกับตัวแปรอิสระหลายตัวว่าตัวแปรอิสระแต่ละตัวมีความสัมพันธ์ในทิศทางใด (เชิงบวกหรือเชิงลบ) กับตัวแปรตาม และมีระดับความสัมพันธ์กับตัวแปรตามมากน้อยเพียงใด การวิเคราะห์ครั้งนี้ใช้ตัวแปรอิสระทั้งหมด 8 ตัวแปร ซึ่งประกอบด้วยตัวแปร อายุ ระดับการศึกษา ขนาดพื้นที่ปลูก จำนวนสมาชิกในครัวเรือน รายได้จากการปลูกผักปลอดสารพิษ และประสบการณ์ทางด้านการเกษตร ประสบการณ์การดูงาน และการติดต่อเจ้าหน้าที่

ส่วนตัวแปรตาม คือ ระดับความพึงพอใจของเกษตรกรผู้ผลิตผักปลอดสารพิษ เป็นค่าตัวเลขที่ได้มาจากค่าเฉลี่ยรวมของระดับความความพึงพอใจของเกษตรกร

ผลการวิเคราะห์เบื้องต้นเกี่ยวกับตัวแปรที่นำเข้ามาสมการ พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีอายุเฉลี่ย 48.12 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษา มีจำนวนพื้นที่ถือครองที่เฉลี่ย 4.97 ไร่ มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4.07 คน มีรายได้จากการปลูกผักปลอดสารพิษเฉลี่ย 1,001-3,000 บาท มีประสบการณ์การทางด้านการเกษตรเฉลี่ย 10.07 ปี มีประสบการณ์การดูงานเฉลี่ย 1 ครั้งและมี การติดต่อเจ้าหน้าที่เฉลี่ย 3.04 ครั้ง (ตาราง 5)

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรที่ใช้การวิเคราะห์

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
1. อายุ	48.12	8.485
2. ระดับการศึกษา	3.52	3.095
3.ขนาดพื้นที่ปลูก	4.97	1.952
4. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	4.07	1.031
5. รายได้จากการปลูกผักปลอดสารพิษ	0.92	0.458
6. ประสบการณ์ทางด้านการเกษตร	10.07	3.051
7. ประสบการณ์การดูงาน	1.00	1.065
8.การติดต่อเจ้าหน้าที่	3.04	0.992
ความพึงพอใจ	2.37	0.569

ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้กับตัวแปรต่างๆดังต่อไปนี้

ตัวแปรตาม	Y	=	ระดับความพึงพอใจของเกษตรกรผู้ผลิตผักปลอดสารพิษ
ตัวแปรอิสระ	X_1	=	อายุ (ปี)
	X_2	=	ระดับการศึกษา
	X_3	=	จำนวนพื้นที่ถือครอง (ไร่)
	X_4	=	จำนวนสมาชิกในครัวเรือน (คน)
	X_5	=	รายได้จากการปลูกผักปลอดสารพิษ (บาท/เดือน)
	X_6	=	ประสบการณ์ทางการเกษตร (ปี)
	X_7	=	ประสบการณ์การดำเนินงาน (ครั้ง)
	X_8	=	การติดต่อเจ้าหน้าที่ (ครั้ง)

ตาราง 6 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์ถดถอยพหุ เมื่อตัวแปรตามคือระดับความพึงพอใจของเกษตรกรผู้ผลิตผักปลอดสารพิษของเกษตรกร(Y)

ตัวแปร	Y	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈
Y	1.000	.192	.158	-.272	.000	-.671	-.072	-.146	.431
X ₁		1.000	.052	.123	-.151	-.067	.195	-.124	-.033
X ₂			1.000	-.179	.078	-.142	.194	.184	-.060
X ₃				1.000	-.093	.088	.034	-.156	-.069
X ₄					1.000	.103	-.070	.135	-.042
X ₅						1.000	.284	.277	-.201
X ₆							1.000	.237	-.269
X ₇								1.000	-.077
X ₈									1.000

จากการวิเคราะห์ถดถอยพหุโดยนำตัวแปรอิสระทั้ง 9 ตัวแปรไปในสมการ แล้วคำนวณโดยวิธีปกติ (Enter) ปรากฏว่าได้ค่า $F = 14.933$; $Sig = .000$ หมายความว่า มีตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามในรูปแบบเชิงเส้น เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจเชิงพหุ (Multiple coefficient of determination, R^2) ปรากฏว่า R^2 มีค่าเท่ากับ 0.601 หมายความว่า ตัวแปรอิสระทั้งหมดสามารถอธิบายการผันแปร (การเปลี่ยนแปลง) ของตัวแปรตาม (ระดับความพึงพอใจของเกษตรกรผู้ผลิตผักปลอดสารพิษของเกษตรกร) ได้ร้อยละ 60.10 ในบรรดาตัวแปรอิสระทั้ง 8 ตัวแปร มีตัวแปรจำนวน 4 ตัวแปร ที่มีผลต่อตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หรือต่ำกว่า ได้แก่ 1) จำนวนพื้นที่ถือครอง 2) รายได้จากการปลูกผักปลอดสารพิษ 3) ประสบการณ์ทางการเกษตร 4) การติดต่อเจ้าหน้าที่ โดยตัวแปรที่มีผลในเชิงบวก ได้แก่ ประสบการณ์ทางการเกษตร รายได้จากการปลูกผักปลอดสารพิษ และการติดต่อเจ้าหน้าที่ ส่วนตัวแปรที่มีผลเชิงลบ ได้แก่ จำนวนพื้นที่ถือครอง รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 7 ซึ่งตัวแปรทั้งหมดที่นำมาวิเคราะห์ สามารถเขียนเป็นสมการถดถอยพหุ ได้ดังนี้

$$Y = a + b_1x_1 + b_2x_2 + b_3x_3 + b_4x_4 + b_5x_5 + \dots + b_8x_8$$

$$Y = 2.082 + .010_{x_1} + .002_{x_2} - .064_{x_3}^* - .020_{x_4} + .776_{x_5}^* + .032_{x_6}^* + .000_{x_7} + .196_{x_8}^*$$

ตาราง 7 การวิเคราะห์ถดถอยพหุ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับระดับความพึงพอใจของเกษตรกรผู้ผลิต
ผักปลอดสารพิษของเกษตรกร

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย (b)	t	Sig
1. อายุ	.010	1.924	.059
2. ระดับการศึกษา	.002	.157	.876
3.ขนาดพื้นที่ปลูก	-.064	-2.860	.006
4. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	-.020	-.479	.634
5. รายได้จากการปลูกผักปลอดสารพิษ	.776	7.486	.000
6. ประสิทธิภาพทางการเกษตร	.032	2.037	.046
7. ประสิทธิภาพการดูงาน	.000	-.009	.993
8.การติดต่อเจ้าหน้าที่ ค่าคงที่	.196 2.082	4.404 5.075	.000 .000
R ² = .601 SEE = .360 F = 14.933 Sig of F = .000			

การพิสูจน์สมมติฐาน

จากการวิเคราะห์ถดถอยพหุในตาราง 7 สรุปได้ว่าตัวแปรอิสระ 4 ตัวแปร ที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม (ระดับความพึงพอใจของเกษตรกรผู้ผลิตผักปลอดสารพิษของเกษตรกร) จึงพิสูจน์ได้ว่า มีปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการส่งเสริมการผลิตและการตลาดผักปลอดสารพิษบ้านนาแสนคำ อำเภอเมืองไชย แขวงอุดมชัย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ซึ่งปัจจัยดังกล่าว ได้แก่ จำนวนพื้นที่ถือครอง รายได้จากการปลูกผักปลอดสารพิษ ประสิทธิภาพทางการเกษตร และการติดต่อเจ้าหน้าที่ โดยปัจจัยที่มีผลในเชิงบวกได้แก่ ประสิทธิภาพทางการเกษตร นั่นคือ ถ้าเกษตรกรมีประสิทธิภาพทางการเกษตรมากจะทำให้การผลิตผักปลอดสารพิษมีประสิทธิภาพที่ดีดังนั้นเกษตรกรจึงมีความพึงพอใจมาก ถ้าเกษตรกรมีรายได้จากการปลูกผักปลอดสารพิษมากทำให้เกษตรกรมีมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นดังนั้นเกษตรกรจึงมีความพึงพอใจมาก และถ้าเกษตรกรมีการติดต่อกับเจ้าหน้าที่มากทำให้มีความรู้มากขึ้นและสามารถแก้ไขปัญหาได้ทันเวลาที่หากมีปัญหากเกิดขึ้นดังนั้นเกษตรกรจึงมีความความพึงพอใจมาก ส่วนปัจจัยที่มีผลเชิงลบ ได้แก่ จำนวนพื้นที่ถือครอง นั่นคือถ้าเกษตรกรมีจำนวนพื้นที่ถือครองมากทำให้เจ้าหน้าที่ไม่สามารถดูแลได้อย่างทั่วถึงดังนั้นเกษตรกรจึงมีความพึงพอใจน้อย

ตอนที่ 6 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการทำเกษตรผลิตผักปลอดสารพิษ

การศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการทำเกษตรผลิตผักปลอดสารพิษของเกษตรกรผู้ผลิตผักปลอดสารพิษเกษตรกรในบ้านนาแสนคำ อำเภอเมืองไชย แขวงอุดมชัย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ดังตาราง 8

ตาราง 8 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการทำเกษตรผลิตผักปลอดสารพิษ

ปัญหาและข้อเสนอแนะ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1. พื้นที่ปลูกไม่เพียงพอ	12	16.00
2. พื้นที่ปลูกไม่สมบูรณ์	3	4.00
3. ปัญหาการขาดแคลนน้ำ	4	5.33
4. การขาดแคลนทุน	56	74.67
5. ปัจจัยการผลิตมีราคาสูง	29	38.67
6. ผลผลิตมีราคาต่ำ	75	100.00
7. ขาดความรู้เกี่ยวกับการปลูกผักปลอดสารพิษที่เหมาะสม	52	69.33
8. แรงงานไม่เพียงพอ	33	44.00
9. โรค และ แมลงรบกวน	75	100.00
10. ปัญหาด้านเมล็ดพันธุ์	9	12.00
รวม	348	

ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการทำเกษตรผลิตผักปลอดสารพิษของเกษตรกร พบว่าปัญหาที่พบในเกษตรกรส่วนใหญ่คือ ปัญหาในเรื่องผลผลิตที่มีราคาต่ำ และปัญหาเรื่องโรคและแมลงรบกวนคิดเป็นร้อยละ 100.00 ปัญหาที่เกษตรกรพบรองลงมาคือ ปัญหาการขาดแคลนทุน ปัญหาการขาดความรู้เกี่ยวกับการปลูกผักปลอดสารพิษที่เหมาะสม ปัญหาแรงงานไม่เพียงพอ ปัญหาปัจจัยการผลิตมีราคาสูง คิดเป็นร้อยละ 74.67, 69.33, 44.00, 38.67 ตามลำดับ และปัญหาที่เกษตรกรพบน้อย คือปัญหาพื้นที่ปลูกไม่เพียงพอ ปัญหาด้านเมล็ดพันธุ์ ปัญหาการขาดแคลนน้ำ ปัญหาพื้นที่ปลูกไม่สมบูรณ์ คิดเป็นร้อยละ 16.00, 12.00, 5.33, 4.00 ตามลำดับ